

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Asia: VNS 1/2020 vp

Lausunto aiheesta valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021—2024

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarilta kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024. Keskuskauppakamarin asiantuntijana esitämme kunnioittaen seuraavaa.

Finanssipoliitiikan linja: nopeasti käynnistettävät infrahankkeet hyvää suhdannepoliittikkaa

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen finanssipoliittinen linja on monin paikoin kannatettava koronakriisin ensivaiheen aikana. Nyt on aika kantaa yritykset ja työntekijät koronan aiheuttaman rotkon yli. Rotko tulee olemaan kuitenkin niin syvä, että tukipaketin soisi olevan nykyistä laajempi. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan hallitus voisi edelleen vahvistaa tilannetta 1) ottamalla kantaakseen työntekijöiden sairauspoissaolojen kustannuksia ensimmäisten epidemiakuukausien osalta, 2) sallia verojen ja maksujen lykkäykset nollakorolla ja 3) alentamalla työnantajan sivukuluja, kuten eläke- ja työttömyysvakuutusmaksuja.

Suomen julkisten menojen taso on kansainvälisestikin vertaillen korkea ja ikääntyminen tulee lisäämään pysyviä menoja entisestään. Hallitusohjelman mukaan hallitus lisää pysyviä julkisen talouden menoja noin 1,4 miljardilla eurolla hallituskaudella. Pysyviä menonlisäykset tulisi nyt arvioida uudestaan muuttuneen taloustilanteen näkökulmasta. On pidettävä mielessä, että suhdannepoliittisista syistä menoja on nyt syytä kasvattaa, mutta kriisin laannuttua talous on saatava nousevalle kasvu-uralle, työllisyys kasvuun ja julkinen talous saatettava kestävälle tolalle. Tämä vaatii rakenteellisia toimenpiteitä, jotka tulevat olemaan sitä kipeämpiä, mitä syvemmäksi koronakriisi äityy.

Koronakriisiin vastaava talouspolitiikka tulisi Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan koostua neljästä osatekijästä:

- 1) Hybridistrategian toimeenpano ja taloudelle haitallisimmista rajoitustoimista luopuminen
- 2) Yritysten ja työpaikkojen pelastaminen talouspudotuksen yli
- 3) Talouden elvytyspaketti, kun rajoitustoimista luovutaan
- 4) Rakenteellisten uudistusten paketti, jolla valtavaan epätasapainoon suistuva julkinen talous oikaistaan

Hallitus on omilla toimillaan pannut toimeen kohtien 1) ja 2) mukaisia toimenpiteitä. Kun talouden rajoitukset ovat lieventyneet, tulisi hallituksen panna täytäntöön kohdan 3) mukainen mit-tava elvytyspaketti. Vuosina 2020-2021 puhutaan jopa 5-10 miljardin euron päätösperäisestä kysyntäelvytyksestä. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan kannatettavia elvytystoimia olisivat muiden muassa:

- 1) Ostovoiman parantaminen mm. ansiotuloverotusta keventämällä sekä väliai-kaisesti kotitalousvähennystä laajentamalla ja arvonlisäverotusta madaltamalla ravintola- ja ateriapalveluiden sekä anniskelun osalta.
- 2) Nopeasti toimeen pantavia infrahankkeita pitäisi käynnistää niin paljon, kuin mahdollista, koska korjaus- ja investointivelan umpeen kuominen on nyt mah-dollista yhdistää hyvään suhdannepolitiikkaan.
- 3) Myös ansiosidonnaista työttömyysturvaa olisi syytä laajentaa niiden osalta, jotka ovat pelkästään peruspäivärahan varassa.

Kohdan 2) mukaisia infrahankkeita Suomesta löytyy, nimittäin liikenneväylien investointi- ja kor-jausvelka lasketaan miljardeissa euroissa. Liikenneväylien korjausvelka on 2,5 miljardia euroa ja investointivelan on arvioitu olevan 15 miljardia euroa. Samalla myös perusväylänpidon rahoi-tusta tulisi korottaa edelleen. Lopuksi valtion omistamat ja hallinnoimat meriväylät ja niiden yl-läpito ovat valtion perusinfraa, joiden ylläpito pitää rahoittaa valtion budjetista. Tällä hetkellä valtion omistamien meriväylien perusväylänpidon kustannukset lankeavat maksettavaksi lisä-kustannuksena ulkomaankauppaa käyville yrityksille merikuljetusten yhteydessä. Tässä suh-dannekierron vaiheessa olisi luontevaa parantaa Suomen kustannuskilpailukykyä väylämaksu poistamalla (kustannus noin 100 milj. euroa) pysyvästi. Pysyvä poisto antaisi yrityksille enna-koitavuutta ja alentaisi yritysten logistisia kustannuksia.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Mauri Kotamäki
Pääekonomisti